

İslâm dininde îtidal

Abbas oğlu: “1-Her gün cüz okuyorum. Ayrıca Vâkıa, Yâsîn, Fetih, Secde vb. sûreleri de günlük okuyorum. Okuduğum cüzde bu sûreler varken, bunları tekrar okumama gerek var mı? 2-Cevşen, Evrâd-ı Nakşibend, Delâili'n-Nûr, Tahmidiye gibi evradların orijinalini mi, yoksa Türkçe'sini mi okumak daha evlâdır?”

Esas olan Kur'ân'ı okumaktır, Kur'ân'ı baş tâcı yapmaktır, Kur'ân'ı bütün dertlerimize merhem kılmaktır, Kur'ân'ı anlamaya ve yaşamaya gayret etmektir. Bu uğurda verdiğimiz her gayret ve her çaba makbûle şâyândır. Hepsi efdâldir.

İbâdetlerin devamlı olanı makbûldür. Çünkü devamlılıkta az ibâdet diğer saatlerimizi de kendi rengine boyamakta ve çok hükmüne geçmektedir. Nitekim bir günümüzün beş ayrı vaktine tahsis edilen beş vakit namaz, zaman bakımından az olmasına rağmen, mânâsı ve ehemmiyeti büyüktür. Cenâb-ı Hak, “Biz Kur'ân'ı sana zahmet çekesin diye indirmedik.”¹ buyurur. Başka bir âyette de, “Allah size kolaylık diler; zorluk dilemez.”² buyurulur.

Hazret-i Âişe Vâlidemiz (ra) anlatır: Yanımda sohbet ettiğim bir kadın vardı. Resûlullah Efendimiz (asm):

“Bu kimdir?” diye sordu. Ben:

“Falanca kadındır.” dedim ve kadının dine bağlılığından ve namazlarına ehemmiyet verişinden överek bahsetmeye başladım. Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm):

“Yeter!” dedi. “Güç yetirebildiğiniz kadar yapın. Allah'a and olsun ki, Cenâb-ı Hak sevap vermekten usanmaz. Fakat siz usanabilirsiniz” buyurdu. Resûl-i Ekrem'in (asm) en fazla sevdiği ibâdet, devamlı yapılan ibâdet idi.”³

Hazret-i Enes (ra) bildirir: Peygamber Efendimiz (asm) mescide girince, bir de ne görsün, iki direk arasına gerilmiş bir ip! Bunun üzerine:

“Bu ip nedir?” diye sordu. Ashab-ı Kiram (ra):

“O ip Zeynep bint-i Cahş'ındır (ra). Yorulduğu zaman ona tutunur.” dediler.

Allah Resûlü (asm):

“Onu çözünüz. Namazınızı zevkle kılınız. Yorulduğunuzda yatıp dinleniniz.” buyurdu.⁴

Hazret-i Âiše (ra) bildirmiştir: Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Namaz kılariken uyuklarsanız, uyku hali geçesiye kadar yatıp uyuyunuz. Çünkü uyku halinde namazda ne söylediğinizi bilemezsiniz. Olabilir ki, istiğfar edeceğiniz yerde kendinize bedduâ edersiniz.”5

Demek; Kur’ân okumak da dâhil, ibâdetlerin farz olmayanlarını günlük yapabileceğimiz kadar yapmamız, az da olsa hergünkü kadar yapmaya gayret etmemiz, yapmaya kendimizi alıştırdığımız bir ibâdetten vazgeçmememiz, ibâdet ve zikirlerin devamlı olanını tercih etmemiz önemli bulunmaktadır.

Günde bir cüz okumaya, ayıca ilâveten belirli bazı sûre ve âyetleri de okumaya niyetlenmişsek, mümkün mertebe bu niyetimizi çiğnememeli, bu vaadimizin arkasında durmalı ve sözümüze dahil olan yerleri okumalıyız. O günkü cüzün içinde şâyet, ayrıca okumayı taahhüt ettiğimiz sûreler de bulunmuşsa, aksine bir niyetimiz olmadığında, hem cüzü, hem de niyetlendiğimiz sûreleri okumuş olmaktadır. Fakat bu sûreleri, cüz içinde geçsin geçmesin, ayrıca okumak da efdâldir. Buradaki hareket tarzımızı başlangıçtaki niyetimiz belirler.

Her hâlükârda Kur’ân’ı okumalıyız. Fakat kendimize şiddet uygulamamalıyız; zevkle okumalıyız, yorulduğumuzda dinlenmeliyiz. Eğer o gün için yeterli görmüşsek, okuyuşumuza o gün son vermeli ve ertesi güne bırakmalıyız.

Okuduğumuz evradlar için mümkünse orijinal metinleri esas almalıyız. Efdal olan budur. Bu mümkün olmazsa, Türkçe’sinden de okunabilir.

Dipnotlar:

- 1-Tâhâ Sûresi, 20/2;
- 2-Bakara Sûresi, 2/185;
- 3-Riyâzu’s-Sâlihîn, 142;
- 4-Riyâzu’s-Sâlihîn, 146;
- 5-Riyâzu’s-Sâlihîn, 147.